

Vlaamse
overheid

Gedachtewisseling Audit Vlaanderen

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering

5 december 2023

AUDIT
VLAANDEREN

A photograph of two people shaking hands, with a semi-transparent dark grey banner overlaid across the center. The banner contains the text 'I. Audit Vlaanderen' in yellow. The background is a blurred green, suggesting an outdoor setting with foliage. The person on the left is wearing a dark blue long-sleeved shirt, and the person on the right is wearing a white long-sleeved shirt.

I. Audit Vlaanderen

Audit Vlaanderen is een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner voor de Vlaamse administratie (sinds 2001) en de lokale besturen (sinds 2014) bij het beheersen van financiële, wettelijke en organisatorische risico's om een toegevoegde waarde te creëren bij het uitbouwen van een efficiënte, effectieve, ethische en kwaliteitsvolle organisatie waardoor het vertrouwen in de goede werking van de overheid versterkt wordt bij de burgers.

Lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing → elk lokaal bestuur werkt op een **systematische wijze aan organisatiebeheersing**

- evaluatie van de aanpak van organisatiebeheersing in elke audit
- en bij de opvolging van de aanbevelingen
- door sensibilisering en kennisdeling

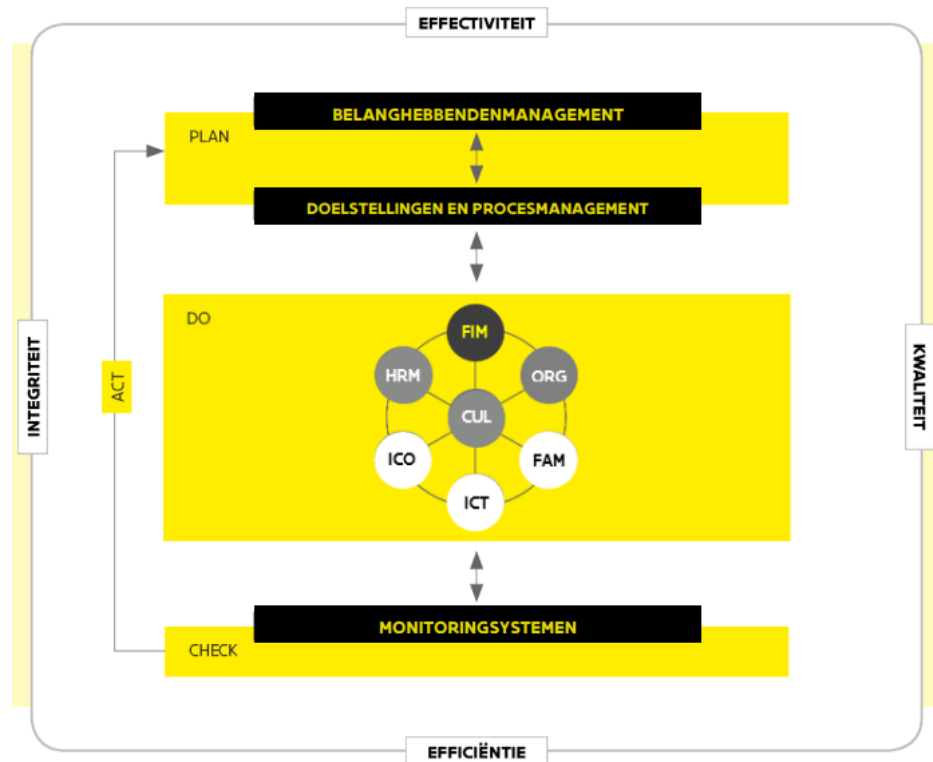
II. Belangenvermenging in het kader van reguliere audits

 Vlaamse
overheid

AUDIT
VLAANDEREN

 Vlaamse
overheid

Organisatiecultuur

- ▶ Organisatiecultuur is de centrale dragende kracht binnen organisatiebeheersing
- ▶ Dit thema omvat o.a. de aspecten rond integriteit en deontologie
- ▶ Vaak terugkerend thema in al onze (reguliere) audits

Organisatiecultuur

- ▶ Dit thema komt bij quasi al onze audits aan bod:
 - Bij thema-audits nemen we de elementen deontologie en integriteit mee vanuit de invalshoek van het onderzochte proces/thema: proces omgevingsvergunningen, budgetbeheer, toekennen van subsidies, uitkeren van niet terugvorderbare steun,...
 - => Focus op risico van ongelijke behandeling (waaronder belangenvermenging)
 - Als onderdeel van organisatie-audits
- ▶ Vaak terugkerende conclusies:
 - Er ontbreken vaak concrete afspraken of andere maatregelen gericht op het vermijden van belangenconflicten
 - Belang van een goede sensibilisering om het risico op belangenvermenging zo klein mogelijk te houden.

III. Aandachtspunten uit forensische audits bij lokale besturen

 Vlaamse
overheid

AUDIT
VLAANDEREN

 Vlaamse
overheid

Aandachtspunten

► Art. 245 Strafwetboek

- Volgens de rechtspraak moet het nemen van enig belang, welke het ook zij, in de ruimste betekenis worden begrepen.
- Zelfs het zwakste belang volstaat. Dat belang kan:
 - × rechtstreeks of onrechtstreeks zijn
 - × materieel of moreel zijn
 - × actueel of toekomstig zijn
 - × al dan niet in concreto verzoenbaar zijn met het openbaar belang: de omstandigheid dat de beslissing niet nadelig was voor het openbaar belang, of dat de beslissing ook het algemeen belang diende, is niet van aard om (het strafbaar karakter van) de belangenenneming weg te nemen.

Aandachtspunten

- ▶ Thema belangenvermenging prominent aanwezig bij forensische audits
- ▶ Vaak afwezig besef van conflicterende rollen en hoe hiermee om te gaan (weinig bewustzijn)
- ▶ Mandatarissen interpreteren het begrip “belangenvermenging” vaak veel te eng. Mogelijke belangenvermenging wordt evenwel gevat door diverse kaders:
 - Deontologische code raadsleden
 - Decreet lokaal bestuur, art. 27 (leden GR), art. 50 (CBS), art. 191 (personeelsleden)
 - Wet op de overheidsopdrachten art. 6 (belangenconflicten)
 - Art. 245 Strafwetboek
- ▶ Oprichting deontologische commissies bij lokale besturen
- ▶ Impact EU-klokkenluidersrichtlijn

Aandachtspunten - aanbevelingen

- ▶ Audit Vlaanderen formuleerde m.b.t. vastgestelde belangenvermenging aanbevelingen gericht op:
 - het sensibiliseren van het politieke en administratieve niveau m.b.t. het vermijden van belangenvermenging en het integer handelen;
 - het actualiseren van de aanwezige deontologische codes (voor zowel mandatarissen als personeelsleden);
 - het actief communiceren van de inhoud van de deontologische code en het onder de aandacht brengen van integer handelen.

Aandachtspunten

► Bewustzijn

- Deontologische code voor mandatarissen vaak op papier aanwezig, maar
 - × Te weinig concreet
 - × Niet gekend
 - × Eenmalige actie
- Nood aan sensibilisering omtrent de eigen lokale richtlijnen (bewust werken rond organisatiecultuur)
- Een goede inschatting van mogelijke conflicterende belangen op politiek niveau vereist **transparantie**
 - × Schijn van belangenvermenging kan even nefast zijn als feitelijke belangenvermenging
 - × Individuele verantwoordelijkheid van elke mandataris
- Rol van deontologische commissie
- Impact van EU-klokkenluidersrichtlijn

Initiatieven Audit Vlaanderen naar de toekomst toe?

Thema-audit beheersing integriteitsrisico's

- ▶ Gezien het belang van het onderwerp bereidt Audit Vlaanderen op dit moment een thema-audit m.b.t. integriteitsrisico's voor
- ▶ Focus op zowel het politieke als het administratieve niveau
- ▶ Auditprogramma in ontwikkeling
- ▶ Verwachte uitrol 2024

Bedankt

Mark Vandersmissen – administrateur-generaal Audit Vlaanderen
Jeroen Vonck – senior-auditor forensische afdeling Audit Vlaanderen